Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

zo 6. októbra 2015*

„Odvolanie — Hospodárska súťaž — Štátna pomoc — Pomoc poskytnutá dánskymi orgánmi v prospech verejnoprávneho podniku Danske Statsbaner (DSB) — Zmluvy o službách vo verejnom záujme na poskytovanie služieb v osobnej železničnej doprave na trati medzi Kodaňou (Dánsko) a Ystadom (Švédsko) — Rozhodnutie, ktorým sa pomoc vyhlasuje za podmienečne zlučiteľnú s vnútorným trhom — Časová pôsobnosť hmotnoprávnych pravidiel“

Vo veci C-303/13 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 3. júna 2013,

Európska komisia, v zastúpení: L. Armati a T. Maxian Rusche, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

odvolateľka,

ďalší účastníci konania:

Jørgen Andersen, s bydliskom v Ballerupe (Dánsko), v zastúpení: J. Rivas Andrés, G. van de Walle de Ghelcke a M. Nissen, avocats,

žalobca v prvostupňovom konaní,

ktorého v konaní podporujú:

Dansk Tog, so sídlom v Kodani, v zastúpení: J. Rivas Andrés, G. van de Walle de Ghelcke a M. Nissen, avocats,

vedľajší účastník konania v odvolacom konaní,

Dánske kráľovstvo, v zastúpení: C. Thorning a V. Pasternak Jørgensen, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci R. Holdgaard, advokat,

Danske Statsbaner SV (DSB), so sídlom v Kodani, v zastúpení: M. Honoré, advokat,

vedľajší účastníci konania v prvostupňovom konaní,

* Jazyk konania: angličtina.

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, podpredseda K. Lenaerts, predsedovia komôr A. Tizzano, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, sudcovia A. Rosas, A. Arabadžiev (spravodajca), C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, M. Berger, A. Prechal, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund a C. Lycourgos,

generálny advokát: M. Wathelet,

tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 10. marca 2015,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 21. mája 2015,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Svojím odvolaním Európska komisia žiada zrušiť rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie vo veci Andersen/Komisia (T-92/11, EU:T:2013:143, ďalej len „napadnutý rozsudok“), ktorým tento súd čiastočne zrušil rozhodnutie Komisie 2011/3/EÚ z 24. februára 2010 o zmluvách o dopravných službách vo verejnom záujme medzi dánskym ministerstvom dopravy a podnikom Danske Statsbaner [Štátna pomoc C 41/08 (ex NN 35/08)] (Ú. v. EÚ L 7, 2011, s. 1, ďalej len „sporné rozhodnutie“).

2 Svojimi vzájomnými odvolaniami Danske Statsbaner SV (DSB) a Dánske kráľovstvo tiež žiadajú zrušenie napadnutého rozsudku.

Právny rámec

Nariadenie (EHS) č. 1191/69

3 Podľa znenia článku 5 nariadenia Rady (EHS) č. 1191/69 z 26. júna 1969 o postupe členských štátov, ktorý sa týka záväzkov obsiahnutých v koncepcii služieb vo verejnom záujme v oblasti železničnej, cestnej a vnútrozemskej vodnej dopravy (Ú. v. ES L 156, s. 1; Mim. vyd. 07/001, s. 19), zmeneného a doplneného nariadením Rady (EHS) č. 1893/91 z 20. júna 1991 (Ú. v. ES L 169, s. 1; Mim. vyd. 07/001, s. 314, ďalej len „nariadenie č. 1191/69“):

„1. Akýkoľvek záväzok prevádzkovať alebo dopravovať sa považuje za hospodársky nevýhodný, ak zníženie finančného bremena, ktoré by sa dalo dosiahnuť v dôsledku úplného alebo čiastočného zrušenia záväzku vzhľadom na určitú činnosť alebo skupinu činností, ktoré sú týmto záväzkom dotknuté, prekročí zníženie príjmov, ktoré vyplývajú z tohto zrušenia.

…

2. Tarifný záväzok sa považuje za hospodársky nevýhodný, ak rozdiel medzi príjmami z dopravy, na ktorú sa vzťahuje záväzok, a finančným bremenom takejto dopravy je nižší ako rozdiel medzi príjmami, ktoré by z takejto dopravy vznikli, a z toho vyplývajúceho finančného bremena, keby podnik pracoval na komerčnej báze, pričom by sa do úvahy brali náklady na tie činnosti, ktoré podliehajú záväzku a stav na trhu.“

4 Článok 14 ods. 1 a 2 tohto nariadenia uvádza:

„1. ‚Zmluva o poskytovaní služieb vo verejnom záujme' je zmluva uzavretá medzi príslušnými orgánmi členských štátov a dopravným podnikom s cieľom poskytnutia primeraných dopravných služieb verejnosti.

Zmluva o poskytovaní služieb vo verejnom záujme pokrýva najmä:

— dopravné služby, ktoré spĺňajú ustálené štandardy plynulosti, pravidelnosti, kapacity a kvality,

— doplnkové dopravné služby,

— dopravné služby za špecifikované sadzby a podliehajúce špecifickým podmienkam, konkrétne pre určité kategórie cestujúcich alebo na určitých trasách,

— úpravy dopravných služieb podľa skutočných požiadaviek.

2. Zmluva o poskytovaní služieb vo verejnom záujme okrem iného zahŕňa nasledujúce:

a) charakter služby, ktorá má byť poskytnutá, zvlášť pokiaľ ide o štandardy plynulosti, pravidelnosti, kapacity a kvality;

b) cenu služieb zahrnutých v zmluve, ktorá sa alebo môže pridať k tarifným výnosom, alebo zahŕňa výnosy a podrobnosti o finančných vzťahoch medzi obidvoma stranami;

c) pravidlá týkajúce sa zmeny zmluvných podmienok, najmä pokiaľ ide o zohľadnenie nepredvídateľných zmien;

d) dobu platnosti zmluvy;

e) sankcie v prípade porušenia zmluvy."

5 Článok 17 ods. 2 prvý pododsek uvedeného nariadenia stanovuje:

„Náhrada vyplatená podľa tohto nariadenia je vyňatá z predbežného informačného postupu, ktorý je uvedený v článku 93 ods. 3 Zmluvy [o EHS]."

Nariadenie (ES) č. 1370/2007

6 Článok 4 ods. 1 až 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 z 23. októbra 2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 1191/69 a (EHS) č. 1107/70 (Ú. v. EÚ L 315, s. 1), uvádza najmä:

„1. Zmluvy o službách vo verejnom záujme a všeobecné pravidlá:

a) jasne vymedzia záväzky vyplývajúce zo služieb vo verejnom záujme, ktoré má poskytovateľ splniť, a dotknuté geografické územia;

b) vopred objektívnym a transparentným spôsobom stanovia:

i) parametre, na základe ktorých sa majú počítať prípadné platby úhrady, a

ii) povahu a rozsah prípadných výlučných poskytnutých práv

spôsobom, ktorý zabráni nadmernej úhrade. V prípade zmlúv o službách vo verejnom záujme zadaných v súlade s článkom 5 ods. 2, 4, 5 a 6 sa tieto parametre určia tak, aby žiadna platba úhrady neprekročila sumu potrebnú na pokrytie čistého finančného vplyvu na vynaložené náklady a dosiahnuté výnosy na výkon záväzkov vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme, pričom sa berú do úvahy príslušné výnosy, ktoré si ponechá poskytovateľ služieb vo verejnom záujme, a primeraný zisk.

c) určujú spôsob stanovenia nákladov spojených s poskytovaním služieb. Tieto náklady môžu zahŕňať najmä náklady na zamestnancov, energiu, poplatky za infraštruktúru, údržbu a opravy vozidiel verejnej dopravy, parku koľajových vozidiel a zariadení potrebných na poskytovanie služieb osobnej dopravy, fixné náklady a vhodnú návratnosť kapitálu.

2. Zmluvy o službách vo verejnom záujme a všeobecné pravidlá určujú spôsob rozdelenia výnosov z predaja prepravných dokladov, ktoré si môže poskytovateľ služieb vo verejnom záujme ponechať, vrátiť ich príslušnému orgánu alebo si ich s ním rozdeliť.

3. Doba platnosti zmlúv o službách vo verejnom záujme je obmedzená a nepresahuje… pätnásť rokov pre služby v železničnej alebo inej koľajovej osobnej doprave…“

7 Článok 5 ods. 1, 3 a 6 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Zmluvy o službách vo verejnom záujme sa zadávajú v súlade s pravidlami stanovenými v tomto nariadení.…

…

3. S výnimkou prípadov upresnených v odsekoch… 6 každý príslušný orgán, ktorý zverí poskytovanie služieb tretej strane inej, ako je interný poskytovateľ, zadáva zmluvy o službách vo verejnom záujme na základe verejnej súťaže. Postup prijatý pre verejnú súťaž umožňuje účasť všetkým poskytovateľom, je spravodlivý a rešpektuje zásady transparentnosti a nediskriminácie. Po predložení súťažných návrhov a prípadnom predbežnom výbere môžu pri dodržaní týchto zásad nasledovať rokovania s cieľom upresniť, ako najlepšie splniť osobitné alebo komplexné požiadavky.

…

6. Pokiaľ to nezakazuje vnútroštátne právo, príslušné orgány sa môžu rozhodnúť zadať zmluvy o službách vo verejnom záujme priamo, ak sa týkajú železničnej dopravy s výnimkou iných druhov koľajovej dopravy, akými sú metro alebo električky. Odchylne od článku 4 ods. 3 doba platnosti takýchto zmlúv nepresiahne 10 rokov…“

8 Článok 6 uvedeného nariadenia stanovuje:

„1. Každá úhrada súvisiaca so všeobecným pravidlom alebo zmluvou o službách vo verejnom záujme je v súlade s ustanoveniami článku 4 bez ohľadu na spôsob zadania zmluvy. Každá úhrada akejkoľvek povahy súvisiaca so zmluvou o službách vo verejnom záujme zadanou priamo v súlade s článkom 5 ods. … alebo 6 alebo súvisiaca so všeobecným pravidlom je okrem toho v súlade s ustanoveniami uvedenými v prílohe.

2. Na písomnú žiadosť Komisie jej členské štáty v lehote do troch mesiacov alebo v akejkoľvek dlhšej lehote stanovenej v žiadosti oznámia všetky informácie, ktoré Komisia považuje za potrebné na určenie toho, či je poskytnutá úhrada v súlade s týmto nariadením.“

9 Článok 8 toho istého nariadenia, nazvaný „Prechodné ustanovenie“, vo svojich odsekoch 2 a 3 uvádza:

„2. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 3, bude zadávanie zmlúv vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave v súlade s článkom 5 od 3. decembra 2019. Počas tohto prechodného obdobia prijmú členské štáty opatrenia na postupné zosúladenie s článkom 5 s cieľom zabrániť vážnym štrukturálnym problémom súvisiacim s dopravnou kapacitou.

Do šiestich mesiacov po skončení prvej polovice prechodného obdobia predložia členské štáty Komisii správu o pokroku, v ktorej zdôraznia vykonávanie každého postupného zadávania zmlúv o službách vo verejnom záujme v súlade s článkom 5. Na základe správ o pokroku členských štátov môže Komisia navrhnúť vhodné opatrenia určené členským štátom.

3. Na uplatňovanie odseku 2 sa neberú do úvahy zmluvy o službách vo verejnom záujme zadané v súlade s právom Spoločenstva a vnútroštátnym právom:

a) pred 26. júlom 2000 na základe postupu spravodlivej verejnej súťaže;

b) pred 26. júlom 2000 na základe iného postupu, ako je postup spravodlivej verejnej súťaže;

c) od 26. júla 2000 a pred 3. decembra 2009 na základe postupu spravodlivej verejnej súťaže;

d) od 26. júla 2000 a pred 3. decembra 2009 na základe iného postupu, ako je postup spravodlivej verejnej súťaže.

Uplatňovanie zmlúv uvedených v písmene a) môže pokračovať až do zániku ich doby platnosti. Uplatňovanie zmlúv uvedených v písmenách b) a c) môže pokračovať až do zániku ich doby platnosti, nie však dlhšie ako 30 rokov. Uplatňovanie zmlúv uvedených v písmene d) môže pokračovať až do zániku ich doby platnosti pod podmienkou, že ich doba platnosti je obmedzená a porovnateľná s dobami platnosti uvedenými v článku 4.

Uplatňovanie zmlúv o službách vo verejnom záujme môže pokračovať až do zániku ich doby platnosti, ak by ich ukončenie spôsobilo neprimerané právne alebo hospodárske dôsledky a za predpokladu, že Komisia dala svoj súhlas.“

10 Podľa článku 9 ods. 1 nariadenia č. 1370/2007:

„Úhrada za poskytované služby vo verejnom záujme v osobnej doprave alebo za plnenie záväzkov v oblasti výšky tarify stanovenej prostredníctvom všeobecných pravidiel vyplatená v súlade s týmto nariadením je zlučiteľná so spoločným trhom. Táto úhrada je oslobodená od povinnosti predbežného oznámenia stanovenej v článku 88 ods. 3 [ES].“

11 Podľa znenia článku 10 ods. 1 tohto nariadenia:

„Nariadenie… č. 1191/69 sa týmto zrušuje…“

12 Podľa jeho článku 12 nadobudlo nariadenie č. 1370/2007 účinnosť 3. decembra 2009.

Okolnosti predchádzajúce sporu

13 Pán Andersen vykonáva pod obchodným menom Gråhundbus v/Jørgen Andersen činnosti autobusových dopravných služieb v Dánsku a v zahraničí. Zabezpečuje predovšetkým dopravné spojenie medzi Kodaňou (Dánsko) a Ystadom (Švédsko). Ystad je vodnou dopravou prepojený s ostrovom Bornholm (Dánsko).

14 DSB je dlhoročným prevádzkovateľom železničnej dopravy v Dánsku. V čase vzniku skutkových okolností bol vo výlučnom vlastníctve dánskeho štátu a zabezpečoval iba železničnú dopravu cestujúcich a súvisiace služby.

15 Od zrušenia monopolu DSB 1. januára 2000 v Dánsku existujú dva režimy na poskytovanie služieb železničnej dopravy cestujúcich, a síce voľná preprava prevádzkovaná na komerčnom základe a verejná doprava, upravená zmluvami o službách vo verejnom záujme, ktoré môžu stanoviť zaplatenie náhrad za prevádzkované dopravné spojenia.

16 DSB uzatvoril na obdobie rokov 2000 až 2004 zmluvu o dopravných službách vo verejnom záujme týkajúcu sa hlavných a regionálnych tratí. Od 15. decembra 2002 sa táto zmluva týkala aj spojenia medzi Kodaňou a Ystadom, ktoré predtým patrilo do režimu voľnej prepravy.

17 V období rokov 2005 až 2014 DSB uzatvoril novú zmluvu o dopravných službách vo verejnom záujme, týkajúcu sa hlavných a regionálnych tratí, medzinárodného spojenia s Nemeckom, ako aj spojenia medzi Kodaňou a Ystadom.

18 V nadväznosti na dve sťažnosti, z ktorých jednu podal pán Andersen, proti zmluvám o dopravných službách vo verejnom záujme uzavretých s DSB Komisia 10. septembra 2008 rozhodla začať konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“). Na základe tohto konania prijala 24. februára 2010 sporné rozhodnutie, ktorého články 1 až 3 uvádzajú:

„Článok 1

Zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme uzavreté medzi dánskym ministerstvom dopravy a [DSB] predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 [ZFEÚ].

Táto štátna pomoc je zlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 93 [ZFEÚ] s výhradou dodržiavania ustanovení článkov 2 a 3 tohto rozhodnutia.

Článok 2

Dánsko zavedie do všetkých terajších zmlúv o službách vo verejnom záujme uzavretých s podnikom [DSB] mechanizmus vrátenia zmluvných platieb opísaný v odôvodneniach 222 až 240 a v odôvodnení 356 tohto rozhodnutia, ktorého hlavné charakteristiky sú:

— úprava zmluvných platieb na konci účtovného obdobia na základe určenia sumy hrubého zníženia platieb vypočítanej podľa tejto rovnice:

Celkový príjem – primeraný zisk – celkové výdavky = hrubé zníženie platieb

— modulovanie sumy hrubého zníženia na účely zohľadnenia zvýšenia efektívnosti a kvality služieb podľa nasledujúcej rovnice a parametrov:

Mechanizmus vrátenia platieb = hrubé zníženie – úpravy (náklady Δ. + osobokilometre Δ) = čisté zníženie

— náklady Δ: zníženie nákladov (na osobokilometre) oproti priemerným nákladom za štyri posledné roky podľa tohto výpočtu: rozdiel v nákladoch na osobokilometre (percentuálny) oproti priemerným nákladom za posledné štyri roky vynásobený sumou celkových nákladov a

— osobokilometre Δ: nárast prepravy cestujúcich meraný v osobokilometroch (0,80 [dánskych korún DKK] na osobokilometer),

— celková suma zníženia vyplývajúceho zo zlepšenia výkonnosti nesmie presiahnuť sumu hrubého zníženia za daný rok. Čistá suma zníženia sa teda pohybuje v rozpätí od nuly po sumu hrubého zníženia.

— zavedenie do mechanizmu vrátenia zmluvných platieb hornej hranice, ktorá umožňuje zaistiť udržanie zisku na primeranej úrovni podľa tejto rovnice a charakteristík:

Primeraný zisk (6 %) + úpravy (náklady Δ. + osobokilometre Δ)/vlastné imanie < 12 %

— pri výpočte sa zohľadňuje iba časť vlastného imania zodpovedajúca činnosti DSB v rámci služieb vo verejnom záujme,

— horná hranica primeraného zisku zodpovedá návratnosti vlastného imania vo výške 12 %, obmedzeného na 10 % za tri roky.

Článok 3

Prípadné náhrady, ktoré bude podnik Ansaldo Breda povinný zaplatiť podniku DSB za omeškania s dodávkami železničných vozidiel, sa musia spätne uhradiť dánskemu štátu.“

Konanie pred Všeobecným súdom a napadnutý rozsudok

19 Pán Andersen návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 18. februára 2011 podal žalobu smerujúcu k zrušeniu článku 1 druhého odseku sporného rozhodnutia.

20 Podaniami doručenými do kancelárie Všeobecného súdu 23. mája 2011 Dánske kráľovstvo a DSB požiadali o povolenie na vstup do tohto konania ako vedľajší účastníci na podporu návrhov Komisie. Uzneseniami z 22. júna 2011 predseda piatej komory Všeobecného súdu vyhovel týmto návrhom.

21 Na podporu žaloby pán Andersen uviedol tri žalobné dôvody, z ktorých tretí je založený na tom, že Komisia sa uplatnením nariadenia č. 1370/2007, a nie nariadenia č. 1191/69 na skutkový stav veci dopustila nesprávneho právneho posúdenia.

22 Všeobecný súd vyhovel tomuto tretiemu žalobnému dôvodu a v dôsledku toho zrušil článok 1 druhý odsek sporného rozhodnutia.

23 V tejto súvislosti po tom, čo v bode 40 napadnutého rozsudku pripomenul, že na poskytnutú pomoc, ktorá nebola oznámená, sa uplatnia právne predpisy, ktoré sú účinné v okamihu poskytnutia pomoci, Všeobecný súd v bodoch 46 a 48 tohto rozsudku konštatoval, že v prejednávanej veci sa zlučiteľnosť predmetnej pomoci s vnútorným trhom mala posúdiť vzhľadom na hmotnoprávne pravidlá, ktoré boli účinné k dátumu jej poskytnutia, teda vzhľadom na nariadenie č. 1191/69 a že Komisia tým, že na tento účel uplatnila nariadenie č. 1370/2007, sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia.

Konanie pred Súdnym dvorom a návrhy účastníkov konania

24 Podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 30. septembra 2013 Dansk Tog, združenie založené podľa dánskeho práva so sídlom v Kodani, požiadalo na základe článku 40 druhého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie o povolenie na vstup do tohto konania ako vedľajší účastník na podporu návrhov pána Andersena. Uznesením z 3. apríla 2014 predseda Súdneho dvora vyhovel tejto žiadosti.

25 Komisia svojím odvolaním a DSB svojím vzájomným odvolaním navrhujú, aby Súdny dvor:

— zrušil napadnutý rozsudok, zamietol návrh na zrušenie sporného rozhodnutia a zaviazal pána Andersena na náhradu trov konania,

— subsidiárne vyhlásil tretí žalobný dôvod uvedený v prvostupňovom konaní za nedôvodný, vrátil vec na prejednanie Všeobecnému súdu a rozhodnutie o trovách konania ponechal na neskôr.

26 Dánske kráľovstvo svojím vzájomným odvolaním navrhuje, aby Súdny dvor:

— zrušil napadnutý rozsudok a

— rozhodol, že nesprávne uplatnenie nariadenia č. 1370/2007 zo strany Komisie neodôvodňuje zrušenie sporného rozhodnutia.

27 Pán Andersen navrhuje, aby Súdny dvor:

— zamietol odvolanie a vzájomné odvolania a zaviazal Komisiu, DSB a Dánske kráľovstvo na znášanie trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s ich odvolaním a vzájomnými odvolaniami,

— subsidiárne vrátil vec na prejednanie Všeobecnému súdu.

28 Dansk Tog navrhuje, aby Súdny dvor:

— zamietol odvolanie a vzájomné odvolania,

— subsidiárne vrátil vec na prejednanie Všeobecnému súdu,

— zaviazal Komisiu, DSB a Dánske kráľovstvo na znášanie trov konania, ktoré mu vznikli.

O návrhu na opätovné začatie ústnej časti konania

29 Ústna časť konania sa skončila 21. mája 2015 po prednesení návrhov generálneho advokáta.

30 Listom z 10. júla 2015 doručeným Súdnemu dvoru v ten istý deň DSB požiadala Súdny dvor o nariadenie opätovného začatia ústnej časti konania.

31 Na podporu tohto návrhu DSB uvádzala, že návrhy generálneho advokáta vychádzali z právnych úvah, ku ktorým sa účastníci konania nemali možnosť vyjadriť.

32 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že Súdny dvor môže podľa článku 83 svojho rokovacieho poriadku kedykoľvek po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť o opätovnom začatí ústnej časti konania, najmä ak usúdi, že nemá dostatok informácií, alebo ak sa má vo veci rozhodnúť na základe tvrdenia, ku ktorému sa nemali možnosť vyjadriť účastníci konania alebo subjekty oprávnené podľa článku 23 Štatútu Súdneho dvora (rozsudok Commerz Nederland, C-242/13, EU:C:2014:2224, bod 26).

33 Po druhé podľa článku 252 druhého odseku ZFEÚ je povinnosťou generálneho advokáta, konajúceho nestranne a nezávisle, predkladať na verejných pojednávaniach odôvodnené návrhy v prípadoch, ktoré si v súlade so Štatútom Súdneho dvora vyžadujú jeho účasť. Ani návrhy generálneho advokáta, ani odôvodnenie, na základe ktorého k nim dospel, nie sú pre Súdny dvor záväzné (rozsudok Komisia a i./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 57).

34 V prejednávanej veci sa Súdny dvor po vypočutí generálneho advokáta domnieva, že má dostatok informácií na to, aby rozhodol, a že vec nie je potrebné rozhodnúť na základe tvrdení, ku ktorým sa účastníci konania nevyjadrili. Návrhu na opätovné začatie ústnej časti konania teda nemožno vyhovieť.

O hlavnom odvolaní

Argumentácia účastníkov konania

35 Na podporu svojho odvolania Komisia uvádza jediný odvolací dôvod založený na tom, že Všeobecný súd tým, že Komisii vytýkal retroaktívne uplatnenie nariadenia č. 1370/2007 na skutkové okolnosti veci, porušil článok 108 ods. 2 a 3 ZFEÚ, článok 288 ZFEÚ a článok 297 ods. 1 ZFEÚ.

36 Komisia poznamenáva, že v zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa jednak nové pravidlo bezodkladne uplatňuje na budúce účinky situácie, ktorá vznikla počas účinnosti predchádzajúceho pravidla, a jednak, že hmotnoprávne pravidlá práva Únie treba na účely zabezpečenia dodržiavania zásad právnej istoty a legitímnej dôvery vykladať tak, že na situácie vzniknuté pred nadobudnutím ich účinnosti sa vzťahujú len v rozsahu, v akom z ich znenia, cieľa alebo z ich štruktúry vyplýva, že sa im má takýto účinok priznať.

37 Komisia poznamenáva, že iba druhá hypotéza predstavuje retroaktívne uplatnenie nového pravidla, a v dôsledku toho zastáva názor, že rozhodujúcou otázkou v danom prípade je, či nezákonná pomoc patrí pod jednu alebo druhú hypotézu.

38 Komisia spresňuje, že Súdny dvor v rozsudku Komisia/Freistaat Sachsen (C-334/07 P, EU:C:2008:709) rozhodol, že môže uplatňovať nové pravidlo na akúkoľvek plánovanú pomoc, vrátane prípadu, keď oznámenie o pomoci predchádzalo nadobudnutiu účinnosti tohto nového pravidla.

39 V bodoch 51 a 52 tohto rozsudku totiž Súdny dvor konštatoval, že pravidlá, zásady a kritériá preskúmania zlučiteľnosti štátnej pomoci účinné v čase, keď Komisia prijíma svoje rozhodnutie o zlučiteľnosti, možno v zásade považovať za lepšie prispôsobené kontextu hospodárskej súťaže a že oznámenie plánovanej pomoci predstavuje len procesnú povinnosť, ktorá nemôže mať za následok stanovenie právneho režimu uplatniteľného na pomoc, ktorej sa týka.

40 Súdny dvor tak v bode 53 uvedeného rozsudku rozhodol, že oznámenie pomoci členským štátom nepredstavuje definitívne vytvorenú právnu situáciu, z ktorej by vyplývalo, že Komisia sa vyjadruje k ich zlučiteľnosti so spoločným trhom, pričom uplatňuje pravidlá účinné v čase, keď bolo podané toto oznámenie.

41 Komisia dodáva, že Súdny dvor v rozsudku Diputación Foral de Vizcaya a i./Komisia (C-465/09 P až C-470/09 P, EU:C:2011:372, body 125 a 128) na úvod poznamenal, že uplatnenie nových pravidiel na nezákonnú pomoc sa netýka situácie, ktorá nastala neskôr, ale patrí do aktuálnej situácie, v nadväznosti na to, že účinné uplatnenie politiky hospodárskej súťaže si vyžaduje, aby Komisia mohla kedykoľvek prispôsobiť svoje posúdenie potrebám tejto politiky a nakoniec, že členský štát, ktorý neoznámil režim pomoci Komisii nemôže očakávať, že tento režim bude posúdený vzhľadom na pravidlá uplatniteľné v čase jeho prijatia.

42 Podľa Komisie Všeobecný súd v bode 55 napadnutého rozsudku nesprávne odlišoval túto vec od veci, ktorej sa týkal rozsudok Diputación Foral de Vizcaya a i./Komisia (C-465/09 P až C-470/09 P, EU:C:2011:372). Hoci je pravda, že tento rozsudok sa týkal zákonnosti prechodných pravidiel stanovených v usmerneniach prijatých Komisiou, odôvodnenie prijaté Súdnym dvorom malo širší

dosah a mohlo sa *a fortiori* uplatniť na nariadenia a iné záväzné legislatívne akty. Nakoniec z uvedeného rozsudku vyplýva, že Súdny dvor sa nedomnieval, že usmernenia boli uplatnené retroaktívne.

43 V dôsledku toho Komisia zastáva názor, že tým, že Všeobecný súd vychádzal v bodoch 40 až 43 a 46 až 48 napadnutého rozsudku z rozsudkov SIDE/Komisia (T-348/04, EU:T:2008:109, body 58 až 60) a Taliansko/Komisia (T-3/09, EU:T:2011:27, bod 61), sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia.

44 Podľa jej názoru Všeobecný súd v týchto rozsudkoch nesprávne konštatoval, že zlučiteľnosť pomoci, ktorá bola poskytnutá bez toho, aby bola oznámená, s vnútorným trhom, sa musí posúdiť vzhľadom na pravidlá účinné k dátumu jej poskytnutia, keďže rozlišovanie medzi oznámenou pomocou a nezákonnou pomocou, ktoré vykonal Všeobecný súd, nie je právne relevantné.

45 Komisia spresňuje, že situáciu súvisiacu s poskytnutím pomoci, oznámenej alebo neoznámenej, nemožno považovať za definitívnu, kým Komisia neprijala svoje rozhodnutie o zlučiteľnosti tejto pomoci s vnútorným trhom a kým sa toto rozhodnutie nestalo konečným. Vrátenie takej pomoci totiž môže vždy nariadiť či už Komisia, alebo vnútroštátny súd, až do toho okamihu, kým ju Komisia neschváli a kým sa rozhodnutie o schválení nestane konečným. Okrem toho s členským štátom, ktorý poruší povinnosti oznámenia a zastavenia konania uložené článkom 108 ods. 3 ZFEÚ, sa nemôže zaobchádzať priaznivejšie ako s členským štátom, ktorý splnil tieto povinnosti. Napokon nie je vhodné ani chrániť príjemcu protiprávnej pomoci voči zmene hmotnoprávnych pravidiel uplatniteľných na posudzovanie zlučiteľnosti tejto pomoci Komisiou.

46 Komisia sa teda domnieva, že Všeobecný súd pochybil, keď konštatoval, že výhody a nevýhody vyvolané poskytnutím predmetnej pomoci sa prejavili v období, počas ktorého bola táto pomoc poskytovaná.

47 Ako to poznamenal generálny advokát Alber vo svojich návrhoch prednesených v spojených veciach Falck a Acciaierie di Bolzano/Komisia (C-74/00 P a C-75/00 P, EU:C:2002:106, body 143 a 144), účinok protiprávnej pomoci zotrváva až do jej vrátenia, keďže táto pomoc trvalo posilnila súťažné postavenie podniku, ktorý bol jej príjemcom, v porovnaní s jeho konkurentmi.

48 Pán Andersen a Dansk Tog spochybňujú túto argumentáciu.

Posúdenie Súdnym dvorom

49 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa nové pravidlo v zásade bezodkladne uplatňuje na budúce právne účinky situácie, ktorá vznikla za účinnosti predchádzajúceho pravidla. Súdny dvor tiež rozhodol, že pôsobnosť zásady ochrany legitímnej dôvery nemôže byť chápaná takým spôsobom, aby vo všeobecnosti bránila uplatneniu nového pravidla na budúce účinky situácií, ktoré vznikli za účinnosti starého pravidla (rozsudok Komisia/Freistaat Sachsen, C-334/07 P, EU:C:2008:709, bod 43 a citovaná judikatúra).

50 Naopak, hmotnoprávne predpisy práva Únie sa majú na zabezpečenie dodržiavania zásady právnej istoty a zásady ochrany legitímnej dôvery vykladať ako pravidlá vzťahujúce sa na situácie, ktoré vznikli pred nadobudnutím ich účinnosti, iba vtedy, ak z ich znenia, účelu alebo zo štruktúry jasne vyplýva, že im má byť takýto účinok priznaný (rozsudky Pokrzeptowicz-Meyer, C-162/00, C-162/00, EU:C:2002:57, bod 49, a Komisia/Freistaat Sachsen, C-334/07 P, EU:C:2008:709, bod 44).

51 Pokiaľ ide o otázku, či predmetná pomoc patrí pod situáciu vzniknutú pred dátumom nadobudnutia účinnosti nariadenia č. 1370/2007 alebo situáciu, ktorá vznikla za účinnosti nariadenia č. 1191/69, ale účinky ktorej sa ešte prejavovali k tomuto dátumu, treba pripomenúť, že prechodné ustanovenia uvedené v článku 8 ods. 3 nariadenia č. 1370/2007 stanovili, že zmluvy o službách vo verejnom

záujme platné k dátumu 3. decembra 2009 „[môžu] pokračovať až do zániku ich doby platnosti“, v rozsahu maximálnych dôb uvádzaných týmto ustanovením a s výhradou, že tieto zmluvy boli „zadané v súlade s právom Spoločenstva a vnútroštátnym právom“.

52 Podľa článku 17 ods. 2 nariadenia č. 1191/69 náhrada vyplatená dopravnému podniku ako protihodnota nákladov vyplývajúcich zo záväzkov služby vo verejnom záujme, ktoré im boli uložené, je vyňatá z informačnej povinnosti uvedenej v článku 108 ods. 3 ZFEÚ, pokiaľ spĺňa podmienky stanovené v oddieloch II, III a IV uvedeného nariadenia. Takúto pomoc totiž uvedené nariadenie považuje za zlučiteľnú s vnútorným trhom.

53 Z toho vyplýva, že pomoc vyplatená podniku verejnej dopravy k dátumu, keď ešte platilo nariadenie č. 1191/69 a ktorá spĺňa podmienky stanovené v oddieloch II, III a IV tohto nariadenia, patrí pod situáciu, ktorá definitívne vznikla pred nadobudnutím účinnosti nariadenia č. 1370/2007.

54 Z týchto úvah vyplýva, že pri prijatí sporného rozhodnutia Komisia mala najprv podľa kritérií nariadenia č. 1191/69 skúmať pomoc poskytnutú na základe prvej zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme uzavretej na roky 2000 až 2004 a pomoc poskytnutú pred 3. decembrom 2009 na základe druhej zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme uzavretú na roky 2005 až 2014, aby tak overila, či táto pomoc spĺňa podmienky stanovené v oddieloch II, III a IV tohto nariadenia, a teda bola vyňatá z informačnej povinnosti uvedenej v článku 108 ods. 3 ZFEÚ.

55 Naopak, Komisia mala podľa kritérií nariadenia č. 1370/2007 a s výhradou prechodných pravidiel uvedených v bode 51 tohto rozsudku skúmať zákonnosť, ako aj zlučiteľnosť pomoci s vnútorným trhom v prípade pomoci poskytnutej od 3. decembra 2009 na základe druhej zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme uzavretej na roky 2005 až 2014.

56 Tento záver nevyvracia judikatúra Súdneho dvora, na ktorú odkazuje Komisia.

57 Po prvé Komisia nemôže vyvodzovať žiadny argument z bodov 51 a 52 rozsudku Komisia/Freistaat Sachsen (C-334/07 P, EU:C:2008:709), pretože okolnosti tohto konania sa zásadne odlišujú od okolností veci, v ktorej bol vyhlásený tento rozsudok, ktorá sa týkala štátnej pomoci, ktorá k dátumu, keď príslušné vnútroštátne orgány rozhodli o jej poskytnutí, nepatrila pod nariadenie o výnimke podľa kategórie.

58 Po druhé z rovnakých dôvodov body 125 až 128 rozsudku Diputación Foral de Vizcaya a i./Komisia (C-465/09 P až C-470/09 P, EU:C:2011:372) neposkytujú žiadnu oporu pre tézu Komisie, podľa ktorej pomoc spornú v tomto konaní treba posudzovať len so zreteľom na nariadenie č. 1370/2007.

59 Po tretie, pokiaľ ide o tvrdenie založené na tom, že vrátenie nelegálnej pomoci možno nariadiť až do momentu keď Komisia prijme rozhodnutie týkajúce sa tejto pomoci, treba poznamenať, že v prejednávanej veci nelegálnosť predmetnej pomoci nie je preukázaná.

60 Vzhľadom na to z konštatovaní uvedených v bodoch 54 a 55 tohto rozsudku vyplýva, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 46 napadnutého rozsudku konštatoval, že zlučiteľnosť všetkej predmetnej pomoci s vnútorným trhom sa mala posudzovať vzhľadom na nariadenie č. 1191/69.

61 Napadnutý rozsudok teda treba zrušiť v rozsahu, v akom ním Všeobecný súd zrušil článok 1 druhý odsek sporného rozhodnutia, pokiaľ ide o pomoc poskytnutú od 3. decembra 2009 na základe druhej zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme uzavretej na roky 2005 až 2014.

62 Vec je preto potrebné vrátiť Všeobecnému súdu, aby rozhodol o troch žalobných dôvodoch s prihliadnutím na článok 8 ods. 3 nariadenia č. 1370/2007, o súlade sporného rozhodnutia s právom v rozsahu, v akom sa týmto rozhodnutím vyhlásilo, že pomoc poskytnutá od 3. decembra 2009 na základe druhej zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme uzavretej na roky 2005 až 2014 bola zlučiteľná s vnútorným trhom.

63 V zostávajúcej časti sa odvolanie zamieta.

O vzájomných odvolaniach

Argumentácia účastníkov konania

64 DSB uvádza, že uplatnenie, hoci nesprávne, nariadenia č. 1370/2007 na skutkový stav veci nemá vplyv na zákonnosť sporného rozhodnutia, pretože uplatnenie nariadenia č. 1191/69 by neviedlo k odlišnému záveru v súvislosti so zlučiteľnosťou predmetnej pomoci.

65 V tejto súvislosti DSB spresňuje, že v bode 398 sporného rozhodnutia Komisia odkázala na pravidlá posúdenia nariadenia č. 1191/69 tak, ako už boli uvedené v bodoch 124 až 131 rozhodnutia o začatí konania. V uvádzaných bodoch Komisia skúmala článok 14 tohto nariadenia a prijala záver, že posúdenie zlučiteľnosti uvedenej pomoci sa má vykonať s ohľadom na všeobecné zásady vyplývajúce zo Zmluvy o ES, judikatúry a rozhodovacej praxe Komisie.

66 Komisia konkrétne uviedla, že tieto všeobecné zásady ukladajú, aby úhrady nepresahovali sumu nevyhnutnú na pokrytie nákladov, ktoré vznikli pri plnení úloh vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme, so zohľadnením relevantných príjmov a primeraného zisku z plnenia týchto úloh. Nakoniec Komisia uviedla svoj názor v súvislosti s tým, či toto kritérium bolo pri predmetnej pomoci splnené, alebo nie.

67 Znenie sporného rozhodnutia v jeho spojení s rozhodnutím o začatí konania tak dostatočne vysvetľuje dôvod, pre ktorý uplatnenie nariadenia č. 1191/69 nemohlo viesť k odlišnému výsledku, než aký vyplýval z uplatnenia nariadenia č. 1370/2007. DSB zdôrazňuje, že podľa ustálenej judikatúry je rozhodnutie dostatočne odôvodnené vtedy, ak odkazuje na dokument, ktorý už má osoba, ktorej je rozhodnutie určené, k dispozícii, a ak tento obsahuje skutočnosti, na ktorých inštitúcia založila svoje rozhodnutie (rozsudok Bundesverband deutscher Banken/Komisia, T-36/06, EU:T:2010:61, bod 53 a citovaná judikatúra).

68 V dôsledku toho sa DSB domnieva, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 50 napadnutého rozsudku uviedol, že posúdenie predmetnej pomoci sa vykonalo len na základe nariadenia č. 1370/2007 a v bode 58 tohto rozsudku, že nemohol svojím posúdením nahradiť posúdenie Komisie, ani určiť, či predmetná pomoc bola na základe nariadenia č. 1191/69 v súlade s vnútorným trhom.

69 Podľa DSB bol Všeobecný súd naopak povinný skúmať, či jednak výklad nariadenia č. 1191/69, ktorý vykonala Komisia, a jednak závery vyvodené z tohto výkladu boli správne. DSB v tejto súvislosti pripomína, že podľa ustálenej judikatúry nesprávne právne posúdenie neodôvodňuje zrušenie rozhodnutia, pokiaľ by Komisia bez tohto pochybenia prijala rovnaké rozhodnutie (rozsudky Falck a Acciaierie di Bolzano/Komisia, C-74/00 P a C-75/00 P, EU:C:2002:524, bod 122; CMA CGM a i./Komisia, T-213/00, EU:T:2003:76, body 101 až 103; González y Díez/Komisia, T-25/04, EU:T:2007:257, bod 74, ako aj Diputación Foral de Álava a i./Komisia, T-30/01 až T-32/01 a T-86/02 až T-88/02, EU:T:2009:314, bod 219).

70 Pokiaľ ide o dánsku vládu, tá uvádza, že Všeobecný súd v bode 50 napadnutého rozsudku skreslil obsah sporného rozhodnutia, domnievajúc sa, že posúdenie predmetnej pomoci bolo vykonané iba na základe nariadenia č. 1370/2007. V tejto súvislosti táto vláda uvádza argumentáciu, ktorá sa v podstate zhoduje s argumentáciou DSB, tak ako je uvedená v bodoch 65 až 67 tohto rozsudku.

71 Okrem toho dánska vláda uvádza, že Všeobecný súd porušil právo Únie, keď v bode 58 napadnutého rozsudku zamietol jej tvrdenia, ako aj tvrdenia Komisie a DSB smerujúce k preukázaniu, že uplatnenie nariadenia č. 1370/2007 predstavovalo iba formálnu vadu bez akéhokoľvek vplyvu na obsah sporného rozhodnutia. Na podporu tohto tvrdenia táto vláda odkazuje na rozsudky González y Díez/Komisia (T-25/04, EU:T:2007:257, bod 74) a Diputación Foral de Álava a i./Komisia (T-30/01 až T-32/01 a T-86/02 až T-88/02, EU:T:2009:314, bod 219).

72 Komisia sa pripája k tvrdeniam DSB, s výnimkou tvrdenia uvedeného v bode 69 tohto rozsudku, ako aj k tvrdeniam dánskej vlády, ako boli zhrnuté v bode 70 tohto rozsudku.

73 Pán Andersen spochybňuje argumentáciu DSB a dánskej vlády. Konkrétne uvádza, že Všeobecný súd tým, že konštatoval, že Komisia vykonala preskúmanie zlučiteľnosti len na základe nariadenia č. 1370/2007, vykonal skutkové posúdenie, ktoré nemožno napádať v rámci tohto odvolania.

Posúdenie Súdnym dvorom

74 Pokiaľ ide o prípustnosť argumentácie založenej na tom, že Komisia skúmala zlučiteľnosť predmetnej pomoci zároveň z hľadiska nariadenia č. 1191/69 a nariadenia č. 1370/2007, a nie, v rozpore s nesprávnym výkladom sporného rozhodnutia Všeobecným súdom, len z hľadiska nariadenia č. 1370/2007, postačuje poznamenať, že takýto výklad patrí medzi právne posúdenie a nie medzi obyčajné skutkové konštatovanie. Táto argumentácia je teda prípustná.

75 Z bodov 304, 307, 314 a 397 sporného rozhodnutia vyplýva, že Komisia výslovne uviedla, že skúmanie zlučiteľnosti predmetnej pomoci malo vychádzať výlučne z nariadenia č. 1370/2007. Okrem toho body 315 až 394 tohto rozhodnutia ukazujú, že Komisia skutočne pristúpila k tomuto preskúmaniu len z hľadiska tohto jediného nariadenia.

76 Hoci je pravda, že v bode 398 sporného rozhodnutia Komisia uviedla, že uplatňovanie nariadenia č. 1191/69 by neviedlo k záveru odlišnému od záveru, ktorý vyvodila z uplatnenia nariadenia č. 1370/2007, takýto údaj sám osebe neumožňuje preukázať, že Komisia, ako to uvádza samotná Komisia, dánska vláda a DSB, skutočne uplatnila nariadenie č. 1191/69 na posúdenie zlučiteľnosti predmetnej pomoci.

77 Okrem toho, aj keď Komisia v bode 398 sporného rozhodnutia poznamenala, že hmotnoprávne pravidlá nariadenia č. 1191/69 sú „podobné“ pravidlám nariadenia č. 1370/2007, napriek tomu nekonštatovala zhodu medzi nimi, takže v každom prípade podmienky uplatnenia judikatúry Všeobecného súdu, o ktorú sa opiera DSB a dánska vláda, a to rozsudkov González y Díez/Komisia (T-25/04, EU:T:2007:257, bod 74) a Diputación Foral de Álava a i./Komisia (T-30/01 až T-32/01 a T-86/02 až T-88/02, EU:T:2009:314, bod 219), nie sú v danom prípade splnené.

78 Pokiaľ ide o okolnosť, že v bode 398 sporného rozhodnutia Komisia odkázala na vysvetlenia a výklad pravidiel posúdenia nariadenia č. 1191/69, ktoré uviedla v rozhodnutí o začatí konania, stačí poznamenať, že v rozpore s tým, čo tvrdí DSB a dánska vláda, toto posledné uvedené rozhodnutie neobsahuje žiadne posúdenie, ktoré by mohlo konvalidovať absenciu preskúmania predmetnej pomoci v spornom rozhodnutí z hľadiska tohto nariadenia.

79 V bodoch 83 až 90 a 101 až 103 rozhodnutia o začatí konania, ktoré sa týkajú otázky existencie štátnej pomoci, ako aj v bodoch 129 až 131 toho istého rozhodnutia, týkajúcich sa prípadnej zlučiteľnosti tejto pomoci s nariadením č. 1191/69, sa totiž Komisia obmedzila na uvedenie argumentácie účastníkov konania, ako aj poznamenanie toho, že má pochybnosti o dôvodnosti argumentácie DSB a dánskej vlády.

80 Preto tiež nie sú splnené podmienky uplatnenia judikatúry, na ktorú odkazuje DSB, a to rozsudku Bundesverband deutscher Banken/Komisia (T-36/06, EU:T:2010:61, bod 53 a citovaná judikatúra), podľa ktorého je rozhodnutie dostatočne odôvodnené vtedy, ak odkazuje na dokument, ktorý už má osoba, ktorej je rozhodnutie určené, k dispozícii, a ak tento obsahuje skutočnosti, na ktorých inštitúcia založila svoje rozhodnutie.

81 Preto ak Všeobecný súd overil, čo podľa názoru DSB bol povinný vykonať, dôvodnosť konštatovania uvedeného v bode 398 sporného rozhodnutia, podľa ktorého uplatňovanie nariadenia č. 1191/69 by v prejednávanej veci neviedlo k odlišnému záveru, mal pristúpiť k posúdeniu zlučiteľnosti spornej pomoci z hľadiska tohto nariadenia.

82 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora však takéto preskúmanie v rámci žaloby o neplatnosť Všeobecnému súdu neprislúcha, keďže Všeobecný súd nemá nahrádzať posúdenie Komisie svojím posúdením (pozri v tomto zmysle uznesenie DSG/Komisia, C-323/00 P, EU:C:2002:260, bod 43, a rozsudok KME Germany a i./Komisia, C-272/09 P, EU:C:2011:810, body 93 a 103).

83 Za týchto okolností treba vzájomné odvolania zamietnuť.

O trovách

84 Keďže vec musí byť vrátená Všeobecnému súdu, o trovách konania sa rozhodne neskôr.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie Andersen/Komisia (T-92/11; EU:T:2013:143) sa zrušuje v rozsahu, v akom ním Všeobecný súd zrušil článok 1 druhý odsek rozhodnutia Komisie 2011/3/EÚ z 24. februára 2010 o zmluvách o dopravných službách vo verejnom záujme medzi dánskym ministerstvom dopravy a podnikom Danske Statsbaner [Štátna pomoc C 41/08 (ex NN 35/08)] pokiaľ ide o pomoc poskytnutú od 3. decembra 2009 na základe druhej zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme uzavretej na roky 2005 až 2014.**

2. **V zostávajúcej časti sa hlavné odvolanie zamieta.**

3. **Vzájomné odvolania sa zamietajú.**

4. **Vec sa vracia Všeobecnému súdu Európskej únie, aby rozhodol o troch žalobných dôvodoch s prihliadnutím na článok 8 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 z 23. októbra 2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 1191/69 a (EHS) č. 1107/70, o súlade rozhodnutia 2011/3 s právom v rozsahu, v akom sa týmto rozhodnutím vyhlásilo, že pomoc poskytnutá od 3. decembra 2009 na základe druhej zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme uzavretej na roky 2005 až 2014 bola zlučiteľná s vnútorným trhom.**

5. **O trovách konania sa rozhodne neskôr.**

Podpisy